

Bruselj, 12. december 2025
(OR. en)

**Medinstitucionalna zadeva:
2025/0399 (COD)**

**16772/25
ADD 3**

**ENER 677
TRANS 644
RELEX 1683
ECOFIN 1735
ENV 1384
CODEC 2126
IA 231**

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	11. december 2025
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Št. dok. Kom.:	SWD(2025) 2001 final
Zadeva:	DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE POVZETEK POROČILA O OCENI UČINKA [Sveženj za evropska omrežja] Spremni dokument UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o smernicah za vseevropsko energetska infrastrukturo, spremembi uredb (EU) 2019/942, (EU) 2019/943 in (EU) 2024/1789 ter razveljavitvi Uredbe (EU) 2022/869 PREDLOG DIREKTIVE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o spremembi direktiv (EU) 2018/2001, (EU) 2019/944 in (EU) 2024/1788 glede postopkov izdaje dovoljenj

Delegacije prejmejo priloženi dokument SWD(2025) 2001 final.

Priloga: SWD(2025) 2001 final

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 10.12.2025
SWD(2025) 2001 final

DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE
POVZETEK POROČILA O OCENI UČINKA

[Sveženj za evropska omrežja]

Spremni dokument

UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA
o smernicah za vseevropsko energetska infrastrukturo, spremembi uredb (EU)
2019/942, (EU) 2019/943 in (EU) 2024/1789 ter razveljavitvi Uredbe (EU) 2022/869

PREDLOG DIREKTIVE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA
o spremembi direktiv (EU) 2018/2001, (EU) 2019/944 in (EU) 2024/1788 glede postopkov
izdaje dovoljenj

{COM(2025) 1006 final} - {SEC(2025) 2000 final} - {SWD(2025) 2000 final}

A. Potreba po ukrepanju

V čem je težava in zakaj je to težava na ravni EU?

Infrastruktura energetskega omrežja ima ključno vlogo pri oživitvi evropske konkurenčnosti, zagotavljanju varnosti naše Unije ter energetskega prehodu in razogljičenju. Energetska omrežja EU se soočajo z novimi, pomembnimi izzivi pri podpiranju vse bolj elektrificiranega, decentraliziranega, digitaliziranega in prožnega elektroenergetskega sistema, za katerega je značilen vse večji delež spremenljivih obnovljivih virov energije. V oceni učinka so bile ugotovljene tri ključne težave.

Prvič, obstoječi in načrtovani infrastrukturni projekti niso dovolj usmerjeni v doseganje energetskega in podnebne ciljev EU. Obstaja velika vrzel med našimi potrebami po čezmejni elektroenergetski infrastrukturi ter sedanjo hitrostjo in stopnjo razvoja infrastrukture na ravni prenosnega in distribucijskega omrežja. Kar zadeva električno energijo, trenutno ni zadovoljena polovica čezmejnih potreb po električni energiji za leto 2030 (32 od 66 GW), ta vrzel pa naj bi se do leta 2040 povečala na 37 GW. Če infrastrukturne potrebe ne bodo rešene, bi to lahko oviralo razogljičenje sistema, ogrozilo zanesljivost oskrbe ter potencialno povzročilo nadaljnjo razdrobljenost trga in višje cene energije. Poleg tega bosta izboljšano načrtovanje in integracija vodikovega omrežja ključna za optimizacijo sistema in razogljičenje industrije.

Drugič, izvajanje infrastrukture, projektov na področju energije iz obnovljivih virov in shranjevanja energije ter polnilnih postaj je prepočasno, kar povečuje skupne stroške projektov in ovira razogljičenje sistema. Dokončanje projektov elektroenergetske infrastrukture traja do sedem let in pol za distribucijska omrežja in do deset let za prenosna omrežja. Pri čezmejnih projektih lahko pride do zamud zaradi težav pri doseganju dogovora o **delitvi stroškov**, kadar projekti prinašajo koristi zunaj držav članic gostiteljic. Poleg tega so ključno ozko grlo še naprej zamude pri **postopkih za izdajo dovoljenj**.

Nazadnje: pomisleki glede varnosti infrastrukture. Pri nedavnih incidentih na področju fizične in kibernetike varnosti je prišlo do izraza tveganje, da evropska energetska infrastruktura postane tarča sovražnih akterjev, kar bi imelo posledice za gospodarske stroške in stabilnost našega energetskega sistema. Akterji iz tretjih držav se tudi vse bolj zanimajo za naložbe v energetska infrastruktura EU, to pa lahko poveča izpostavljenost EU tveganjem, povezanim z energetska varnostjo. Poleg naklepniških sabotaj vplivajo tudi na odpornost energetske infrastrukture EU tudi nastajajoča tveganja, med drugim naravne nevarnosti in vplivi, povezani s podnebjem.

Brez pravočasnega ukrepanja na ravni EU bodo te težave v skladu s sedanjim zakonodajnim in političnim okvirom verjetno še naprej prisotne ali pa se bodo še poslabšale.

Cilji: kaj bi bilo treba doseči?

Splošni cilj svežnja za evropska omrežja je zagotoviti pravočasen in učinkovit razvoj odporne energetske infrastrukture, energije iz obnovljivih virov in prožnosti, vključno s shranjevanjem in polnilnimi postajami, po vsej EU. To bo EU omogočilo, da uresniči svoje energetske in podnebne cilje, vključno z zagotavljanjem cenovne dostopnosti energije z boljšo medsebojno povezljivostjo, kar bo prineslo cenovno konvergenco, nižje veleprodajne cene električne energije in manjšo nestanovitnost cen električne energije ter pospešeno povezovanje proizvodnje in odjema. **Specifični cilji** pobude so (i) zagotoviti, da projekti, ki so bili vključeni v načrte za razvoj omrežja in izbrani kot projekti skupnega interesa ali projekti vzajemnega interesa, rešujejo ugotovljene infrastrukturne potrebe, (ii) olajšati uporabo orodij

za delitev stroškov za hitrejšo uvajanje čezmejnih infrastrukturnih projektov, (iii) skrajšati in poenostaviti postopke izdaje dovoljenj za energetska infrastruktura, projekte na področju energije iz obnovljivih virov in shranjevanja energije ter polnilne postaje in (iv) okrepiti fizično in kibernetično varnost ter odpornost čezmejne energetske infrastrukture.

Kakšna je dodana vrednost ukrepanja na ravni EU (subsidiarnost)?

Infrastruktura za prenos energije in vse bolj tudi omrežja za distribucijo električne energije imajo vseevropsko ali čezmejno naravo in učinek. Zaradi medsebojne povezanosti evropskega energetskega omrežja je potrebno tesno usklajevanje načrtovanja na nacionalni ravni in na ravni EU. Nacionalni predpisi sami po sebi ne zadostujejo, saj nacionalne uprave ne morejo upravljati načrtovanja čezmejne infrastrukture. Z učinkovitim načrtovanjem na ravni EU je mogoče izboljšati vključevanje čistih virov energije, zadostiti potrebam trga električne energije in zagotoviti zanesljivost oskrbe, kar bo imelo za posledico učinkovitejše omrežje in zmanjšalo potrebe po širitvi omrežja.

Ukrepanje EU na področju energije iz obnovljivih virov na podlagi direktive o energiji iz obnovljivih virov prinaša dodano vrednost, saj je učinkovitejše in uspešnejše od ukrepanja posameznih držav članic, pri čemer se razdrobljenemu pristopu izogiba z usklajenim reševanjem prehoda evropskega energetskega sistema. Zagotavlja neto zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, v celoti izkorišča prednosti ekonomije obsega in tehnološkega sodelovanja v Evropi, vlagateljem pa zagotavlja gotovost v regulativnem okviru na ravni EU.

B. Rešitve

Katere so različne možnosti za doseg ciljev? Ali ima katera od njih prednost?

Določene so bile tri možnosti politike za doseganje ciljev te pobude: 1. **okrepljen pristop od spodaj navzgor** z minimalnim dodatnim posredovanjem na ravni EU in omejenimi spremembami sedanjega zakonodajnega okvira in okvira politik; 2. **premik od pristopa od spodaj navzgor v smeri pristopa od zgoraj navzdol** z močnejšim usmerjanjem z ravni EU in pomembnejšimi spremembami zakonodajnega in političnega okvira ter 3. **celovit pristop od zgoraj navzdol** za obsežne čezmejne infrastrukturne in energetske projekte, vključno z bistvenimi strukturnimi in institucionalnimi spremembami sedanjega stanja ter višjo stopnjo centralizacije in racionalizacije na ravni EU.

Brez poseganja v politične vidike in končni zakonodajni predlog Komisije za sveženj o evropskih omrežjih, ki temelji na tehnični oceni in primerjavi možnosti (glej oddelek 6 in 7 poročila o oceni učinka), bi možnost politike 3 sicer prinesla nekatere koristi, vendar se na splošno zdi **možnost politike 2 uspešnejša, učinkovitejša in skladnejša** s splošnim okvirom politike EU. Ocenjuje se tudi, da je uspešnejša v smislu **subsidiarnosti in sorazmernosti**.

Možnost politike 2 bi pomenila več sprememb zakonodajnega okvira in okvira politik EU, med drugim ukrepe za (i) zagotovitev boljše preglednosti, preverjanja in usklajevanja **načrtovanja omrežja** tako na ravni EU kot na nacionalni ravni, uvedbo mehanizma za odpravo vrzeli, s katerim bi reševali infrastrukturne potrebe, ter boljše vključitev nežičnih rešitev in notranjih daljnovodov, (ii) izboljšanje preglednosti in okrepitev načel za **lažjo delitev stroškov** in vzpostavitev okvira za **prostovoljno združevanje projektov v svežnje**, (iii) spremembe zakonodaje za nadaljnjo **pospešitev in poenostavitev postopkov za izdajo dovoljenj** za čezmejna, nacionalna prenosna in lokalna distribucijska omrežja, projekte na področju energije iz obnovljivih virov in shranjevanja energije ter polnilne postaje, (iv) uvedbo dodatnih zahtev za **okrepitev fizične in kibernetične varnosti** čezmejne infrastrukture za električno energijo.

Kakšna so stališča različnih deležnikov? Kdo podpira katero možnost?

Stališča deležnikov ukrepe, vključene v prednostno možnost, na splošno podpirajo, vendar se glede nekaterih vprašanj kljub temu razlikujejo (glej Prilogo 2). Večina anketirancev se strinja, da bi bilo treba sedanji **okvir upravljanja** desetletnih načrtov za razvoj omrežja, vključno z vlogami deležnikov, revidirati, da bi bil učinkovitejši. Poleg tega približno polovica anketirancev navaja, da sedanji proces desetletnega načrta za razvoj omrežja ne omogoča prepoznavanja infrastrukturnih vrzeli. Mnenja deležnikov o tem, ali bi moral biti pristop v desetletnem načrtu za razvoj omrežja bolj od zgoraj navzdol k načrtovanju infrastrukture, so deljena, pri čemer operaterji sistemov običajno dajejo prednost sedanjemu stanju. Večina deležnikov je menila, da je **izdajanje dovoljenj** glavna ovira pri zagotavljanju, da bi se evropsko omrežje razvijalo tako, kot je potrebno za energetske prehode. Deležniki so pozvali tudi k nadaljnjim ukrepom za pospešitev izdajanja dovoljenj za projekte na področju energije iz obnovljivih virov in shranjevanja energije.

C. Učinki prednostne možnosti

Kakšne so koristi prednostne možnosti?

Možnost politike 2 naj bi prinesla znatne gospodarske, okoljske in družbene koristi ter zmanjšala upravne stroške in stroške prilagajanja za deležnike.

Prinesla naj bi znatne **prihranke stroškov energetskega sistema**. Izboljšano **načrtovanje energetske infrastrukture** bi imelo za posledico optimalnejše in odpornejše omrežje, ki bi lahko do leta 2040 prineslo letno zmanjšanje stroškov sistema v višini približno 14 milijard EUR in letne neto prihranke v višini 8 milijard EUR na leto. Izboljšani **okvir za delitev stroškov** bi omogočil lažjo uresničitev in hitrejše izvajanje čezmejnih projektov, kar bi imelo znatne socialno-ekonomske koristi za blagostanje. Poleg tega se pričakuje, da bo možnost politike 2 skrajšala **čas izdaje dovoljenj** in s tem izvajanje projektov, kar bi predlagateljem projektov prineslo koristi v smislu preprečitve nastajanja stroškov zamud. Nazadnje, možnost politike 2 bi lahko z izboljšano **varnostjo energetske infrastrukture** prinesla koristi v smislu preprečitve izgube gospodarske blaginje in stroškov popravil.

Ti prihranki bi koristili odjemalcem, proizvajalcem električne energije in operaterjem sistemov, saj bi izboljšali **konkurenčnost** in prinesli **družbene koristi**. Nižji stroški energetskega sistema bi ublažili zvišanje omrežnih tarif za odjemalce, vključno z industrijo. Možnost politike 2 bi pozitivno vplivala tudi na **digitalizacijo**, saj bi dajala več poudarka nežičnim rešitvam in digitalizaciji postopkov za izdajo dovoljenj. Pričakuje se tudi, da bo **zmanjšala upravne stroške in stroške prilagajanja** za podjetja (vključno s proizvajalci energije, predlagatelji projektov, OPS in ENTSO) z racionalizacijo načrtovanja infrastrukture, postopkov prijave in ocenjevanja projektov skupnega interesa/projektov vzajemnega interesa ter postopkov izdaje dovoljenj. Glede **koristi za okolje** bi prednostna možnost politike lahko prinesla zmanjšanje emisij CO₂ (okrog 27 milijonov ton na leto).

Kakšni so stroški prednostne možnosti?

Kot kaže ocena, ni pričakovati, da bi možnost politike 2 imela znatne gospodarske, družbene ali okoljske učinke. Toda nekateri ukrepi bi lahko nekaterim deležnikom povzročili omejene **dodatne stroške izpolnjevanja** obveznosti. Za **podjetja** lahko možnost politike 2 pomeni dodatne upravne stroške in stroške prilagajanja za OPS in predlagatelje projektov, povezane z njihovo vlogo pri ugotavljanju infrastrukturnih potreb in nadaljnjem ukrepanju ter novimi zahtevami glede poročanja, povezanimi z varnostjo. Ti stroški bi bili omejeni ali pa bi se izravnali z drugimi ukrepi, med drugim s tem, da bi Komisija prevzela od ENTSO nekatere naloge načrtovanja, z manjšo pogostostjo in poenostavitvijo desetletnega načrta za razvoj

omrežja ter poenostavljenimi postopki prijave projektov skupnega interesa/projektov vzajemnega interesa. Prav tako bi upravno breme za podjetja zmanjšali poenostavljeni in digitalizirani postopki izdajanja dovoljenj. Letnih prihrankov stroškov za podjetja sicer ni mogoče v celoti oceniti, ker ustrezni podatki niso bili na voljo, mogoče pa je ugotoviti, da bi imela možnost politike 2 za posledico ponavljajoče se prihranke stroškov. Nadalje ni pričakovati, da bi pobuda povzročila dodatne stroške za **državljan**e.

Za **države članice in nacionalne organe** bi možnost politike 2 kratkoročno povzročila dodatne upravne stroške v zvezi z izvajanjem revidiranega zakonodajnega okvira (glej spodaj). Možnost politike 2 bo tudi povzročila dodatne stroške za **Komisijo in agencijo ACER**, ki bi prevzela večjo vlogo pri načrtovanju infrastrukture.

Kakšen bo vpliv na MSP in konkurenčnost?

Poleg zgornjih premislekov o konkurenčnosti ta pobuda po pričakovanjih ne bo imela posebnih posledic za konkurenčnost MSP. Z razširitvijo in posodobitvijo omrežnega omrežja EU v kombinaciji z večjim uvajanjem energije iz obnovljivih virov se bo izboljšal dostop do električne energije in povečala oskrba, kar bo koristilo vsem akterjem, vključno z MSP. S tem se bodo **znižali stroški energetskega sistema** za vse odjemalce, posledično pa se lahko znižajo tudi stroški oskrbe.

Ali bo prišlo do znatnih učinkov na nacionalne proračune in uprave?

Možnost politike 2 naj bi imela omejen učinek na proračune in uprave ustreznih nacionalnih organov. Države članice bodo morda morale dodeliti dodatna sredstva za podporo revidiranemu postopku **delitve stroškov**, zlasti, da bi nacionalnim regulativnim organom omogočile izvajanje ocen in sprejemanje odločitev o možnih projektih ter sodelovanje pri urejanju projektov zunaj njihovega ozemlja. Morda bodo potrebni tudi dodatni viri za izvajanje revidiranih **določb o izdaji dovoljenj**, vključno s tem, da bi organom za izdajo dovoljenj priskrbeli potrebno osebje, spretnosti in orodja. Toda ti dodatni kratkoročni stroški naj bi se dolgoročno izravnali s koristmi v smislu racionaliziranih, enostavnejših, hitrejših in digitaliziranih postopkov.

Bo imela pobuda druge pomembnejše učinke?

Drugi učinki se ne pričakujejo. Možnost politike 2 naj bi prispevala k znatni poenostavitvi načrtovanja in upravljanja infrastrukture v Uniji, pa tudi izdajanja dovoljenj (glej oddelek 8.2).

Sorazmernost

Ocenjuje se, da bi lahko z možnostjo politike 2 uspešno in učinkovito dosegli cilj svežnja za evropska omrežja, ne da bi zadevnim akterjem povzročili znatne dodatne stroške. Možnost politike ne bi presegala tistega, kar je potrebno za doseganje ciljev te pobude, zato se šteje za sorazmerno.

D. Nadaljnji ukrepi

Kdaj se bo politika pregledala?

Komisija bo spremljala in ocenjevala učinke zakonodaje glede na sklop kazalnikov (glej oddelek 9), ki bodo omogočali merjenje napredka pri doseganju posebnih in operativnih ciljev. Pregled učinkovitosti nove zakonodaje bi bilo mogoče izvesti do konca leta 2032, ko bi

moral biti zaključen drugi izbirni postopek za projekte skupnega interesa in projekte vzajemnega interesa v novem okviru.